

การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง
Assessment of Quality of Tourist Attraction
Management in Trang Province

วัชรกร วรรณการ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

โทร. 085-320-8558 E-mail: chaiwat1625@gmail.com

เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

โทร. 089-761-3278 E-mail: salekl@rpu.ac.th

Vacharra Kannika

Master of Public Administration, Rajapruk University

Saovanard Leklersindhu

Lecturer in Master of Public Administration, Rajapruk University

รับเข้า: 16 กุมภาพันธ์ 2562 ตอบรับ: 30 มีนาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการประเมินคุณภาพและเปรียบเทียบการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในเขตจังหวัดตรัง จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร ด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการขยายโอกาสทางการท่องเที่ยว ด้านความร่วมมือระหว่างเครือข่าย และผลการเปรียบเทียบระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การประเมินคุณภาพ การบริหารจัดการการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

Abstract

The objectives of this research were to study and compare assessment of quality of tourist destination management in Trang Province, classified by personal factors. The samples of this study were 400 local people in Trang province. The questionnaire was used as a research instrument. Data were analyzed through statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA.

The results of this research indicated that overall assessment of quality of tourist destination management was rated at a high level. Individual aspects were considered, all four aspects including service quality of personnel, tourist attractions quality, tourism opportunity expansion, cooperation between networks were rated at a high level. By comparing the assessment of quality of tourist destination management, classified by personal factors, the respondents with different gender, age, education, occupation, and monthly income had indifferent opinions towards the project evaluation.

Keywords: quality assessment, tourist destination management, attractions in Trang Province

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศและส่งเสริมเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีอัตราการขยายตัวอย่างสูงและมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจของโลก รัฐบาลในทุกประเทศต่างกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่เน้นการท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ นอกจากนั้นยังมีส่วนในการช่วยส่งเสริมการพัฒนาด้วยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนภายในประเทศ ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาการท่องเที่ยวถือเป็นหัวใจสำคัญและถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเพราะเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมเศรษฐกิจทำให้คนมีรายได้และสร้างงานหลากหลายประเทศ เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้รายได้ประชาชาติของประเทศเพิ่มสูงขึ้น (Riley, S. and Airey, 2003: 66)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติพิจารณา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูและกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวให้ขยายตัวและเกิดความยั่งยืน และเพื่อเร่งรัดในการสร้างศักยภาพในการหารายได้จากการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีความพร้อมทั้งด้านคุณภาพการแข่งขันและให้เกิดการสร้างรายได้ และกระจายรายได้ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามแนวทาง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570 โดยน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มาใช้ในการจัดทำแผนเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบองค์รวมที่สร้างรายได้และกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554: 72)

ตั้งแต่รัฐบาลเริ่มมีการวางแผนพัฒนาประเทศ โดยกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2504 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาท และมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และจากการที่ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้เอง ผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้านจึงต้องมีบทบาทอย่างมาก ในการสร้างความเจริญและความผาสุกให้เกิดขึ้นกับชุมชนในการปกครองตนเอง ความเป็นผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาเพราะแนวทางการพัฒนาเชิงรุกนั้นประชาชนและชุมชนต้องยกระดับเชิงคุณภาพของการมีส่วนร่วม ต้องสามารถร่วมปฏิบัติและทำในสิ่งที่ตนเองต้องการด้วยตนเอง (Active Participants) สามารถทำการตัดสินใจ ริเริ่มด้วยตนเอง และจัดการตนเองได้ ซึ่งกล่าวได้ว่า ประชาชนและชุมชนต้องมีความสามารถในการแสดงความเป็นผู้นำและบริหารจัดการภาวะผู้นำ การพัฒนาทักษะ ความเข้มแข็งของชุมชน และการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนในระดับต่าง ๆ จึงเป็นการจัดการการพัฒนาที่สำคัญ และทำให้เรื่องการบริหารกับการพัฒนาสังคมเกื้อหนุน ส่งเสริม และบูรณาการร่วมกันได้เป็นอย่างดี บทบาทของผู้นำท้องถิ่นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนภายในชุมชน เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของหน่วยงานภาครัฐในการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งในภาพรวมของประเทศและภายในชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีรายได้ และเพื่อความมั่งคั่งของประชาชนในชุมชนและเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรักษา จัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนอย่างให้เกิดความยั่งยืนตลอดไปจังหวัดตรังเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง เพื่อทราบถึงการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและแนวทางการบริหารการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

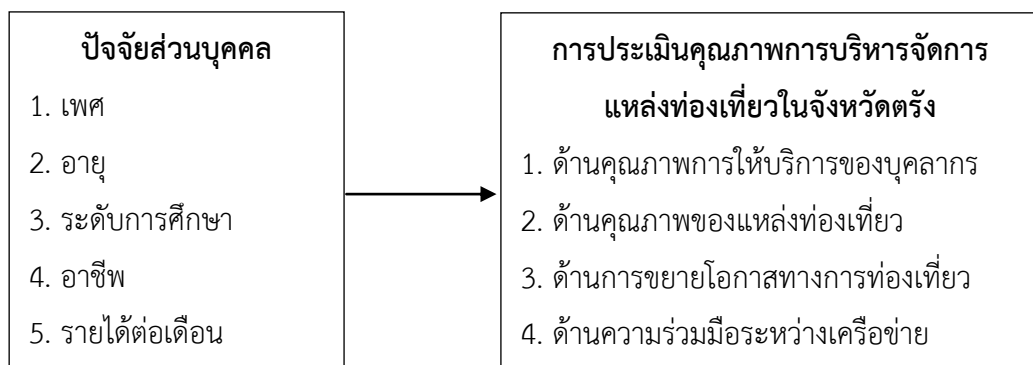
1. เพื่อศึกษาระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้บูรณาการจากแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีการกำหนดตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน และได้นำแนวคิดและผลลัพธ์ของโครงการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่นและชุมชนจังหวัดตรัง ด้านการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559) มาเป็นตัวแปรตาม ซึ่งได้แก่ 1) ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร 2) ด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว 3) ด้านการขยายโอกาสทางการท่องเที่ยว 4) ด้านความร่วมมือระหว่างเครือข่าย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในเขตจังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วย 10 อำเภอ จำนวน 641,684 คน (กรมการปกครอง, 2560) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Yamane (1973) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อยู่ในเขตจังหวัดตรัง ซึ่งประกอบด้วย 10 อำเภอ จำนวน 400 คน ผู้วิจัยคำนวณแบบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามหลักสัดส่วนความน่าจะเป็น (Probability Proportionate to Size) และแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตจังหวัดตรัง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามกระบวนการการสร้างเครื่องมือที่ได้ทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา มีค่า เท่ากับ 0.90 และนำแบบสอบถามไปทดสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ได้เท่ากับ 0.91 แบบสอบถามกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) ชูศรี วงศ์รัตน์ (2544) เป็นระดับการประเมิน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.20 – 5.00	ระดับมากที่สุด
3.40 – 4.19	ระดับมาก
2.60 – 3.39	ระดับปานกลาง
1.80 – 2.59	ระดับน้อย
1.00 – 1.79	ระดับน้อยที่สุด

มีสาระครอบคลุมผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ในทุกด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้ t-test สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรเพศ ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบคือ ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน กรณีที่ทดสอบแล้วพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง

การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการขยายโอกาสทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความร่วมมือระหว่างเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.1 ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร พบว่า ระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.74 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ที่สามารถอธิบายถึง ความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก

รองลงมามีเจ้าหน้าที่เพียงพอในการดูแลความเรียบร้อยและให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 อยู่ในมาก เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถในการให้คำแนะนำและให้บริการนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 อยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนในชุมชน และเยาวชนเพื่อเป็นการขยายการให้บริการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.2 ด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า มีการทำนุบำรุงและรักษาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมามีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก มีป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำจุดต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก ส่วนสถานที่ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการขยายโอกาสทางการท่องเที่ยว พบว่า ระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ด้านการขยายโอกาสทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า มีการออกบูธประชาสัมพันธ์ในพื้นที่อื่น เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นมาท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก รองลงมามีเทคโนโลยีช่วยในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก ส่วนมีการต่อยอดการท่องเที่ยวไปยังวิถีสวนของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.48 อยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.4 ด้านความร่วมมือระหว่างเครือข่าย พบว่า ระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ด้านความร่วมมือระหว่างเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า มีกิจกรรมส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มจัดทำกิจกรรมระหว่างเครือข่ายท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก รองลงมามีการประสานงานระหว่างเครือข่ายในชุมชนเพื่อให้บริการการท่องเที่ยวในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมาก มีการระดมความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน เพื่อวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก ส่วนชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ให้ความร่วมมือเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.64 อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด ตรัง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 ด้านเพศ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกัน

2.2 ด้านอายุ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านระดับการศึกษา ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการประเมินคุณภาพ
การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร และด้าน
คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ด้านอาชีพ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร และด้านคุณภาพของแหล่ง
ท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ด้านรายได้ต่อเดือน ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการประเมินคุณภาพการ
บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

ผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง

1. ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร พบว่า ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร
มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่สามารถอธิบายถึงความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวได้
เป็นอย่างดี และมีเจ้าหน้าที่เพียงพอในการดูแลความเรียบร้อยและให้บริการ มีความรู้ ความสามารถ
ในการให้คำแนะนำและให้บริการนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนในชุมชน และ
เยาวชนเพื่อเป็นการขยายการให้บริการการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของ เทิดชาย ช่วยบำรุง
(2552) ได้กล่าวว่า เมื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในบทบาทหน้าที่ที่สำคัญขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นบันไดไปสู่การพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่
รับผิดชอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านการให้บริการ
ท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในด้านการให้บริการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวใน
ท้องถิ่นของตน เช่น การให้บริการด้านคมนาคม ที่พัก อาหาร เครื่องดื่ม การนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
การจำหน่ายสินค้าที่ระลึกและการยกระดับมาตรฐานการบริการในสาขาต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

2. ด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่
ในระดับมาก เพราะมีการทำนุบำรุงและรักษาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา พร้อมทั้งมีสถานที่
ท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว และมีป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำจุดต่าง ๆ
ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของ เทิดชาย ช่วยบำรุง

(2552) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านการตลาดท่องเที่ยว องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นมีบทบาทด้านการตลาดท่องเที่ยวที่สำคัญบทบาทในการจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว บัญชีแหล่งท่องเที่ยว โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวในการดึงดูดนักท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายต่อการท่องเที่ยว และคำนึงถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่จะไม่ ก่อให้เกิดการแข่งขันกัน โดยมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการประสานงานกันและสามารถรักษา สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพดีต่อไป

3. ด้านการขยายโอกาสทางการท่องเที่ยว พบว่า ด้านการขยายโอกาสทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้วยมีการออกบูธประชาสัมพันธ์ในพื้นที่อื่น เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นมาท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีเทคโนโลยีช่วยในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ และมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของ ปาริชาติ วลัยเสถียร (2542: 138-139) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับประโยชน์จากการพัฒนาที่เกิดจากโครงการ โดยโครงการพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

4. ด้านความร่วมมือระหว่างเครือข่าย พบว่า ด้านความร่วมมือระหว่างเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีกิจกรรมส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มจัดทำกิจกรรมระหว่างเครือข่ายท่องเที่ยว และมีการประสานงานระหว่างเครือข่ายในชุมชนเพื่อให้บริการการท่องเที่ยวในพื้นที่ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการระดมความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน เพื่อวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรังตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. ด้านเพศ ผลการศึกษาระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับ เจริญ ศรีอาริยะจันทร์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมผู้นำท้องถิ่นในการ

จัดการท่องเที่ยว เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นกับปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านอายุ ผลการศึกษาระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวใน จังหวัดตรัง จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้อง กับ รอหัด หมั่นเจริญ (2551) ได้ศึกษา บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัย เมื่อเปรียบเทียบระดับ บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลเกาะแก้ว อำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ อายุ และ การศึกษา พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่ศึกษาที่มี อายุ และ การศึกษาแตกต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านระดับการศึกษา ผลการศึกษาระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านคุณภาพการให้บริการของบุคลากร และด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว ที่แตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ ชาญพล และ อัมพร ปัญญา (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาโรงพักเพื่อประชาชนของสถานี ตำรวจ สังกัดกองบังคับการภูธรจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผลการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดย ภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง

4. ด้านอาชีพ ผลการศึกษาระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวใน จังหวัดตรัง จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านคุณภาพของแหล่ง ท่องเที่ยว ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ รัชดา จิระธรรมกุล (2559) ได้ ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรม ในชุมชน บ้านแซน อำเภอลำปาง จังหวัดภูเก็ตพบว่า นักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ แตกต่างกัน มีความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่าง และ

5. ด้านรายได้ต่อเดือน ผลการศึกษาระดับการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา: อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษพบว่า เพศ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการจัดอบรมความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและการจัดบริการการท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชน และเยาวชนเพื่อเป็นการขยายการให้บริการการท่องเที่ยวและเป็นการต่อยอดการท่องเที่ยวไปยังวิถีชุมชนของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนควรมีการสถานที่ท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอต่อการเข้ามาใช้บริการ
3. ควรมีการส่งเสริมชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดอื่น ๆ ใกล้เคียง และมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องได้เรียนรู้ และได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น และนำมาเปรียบเทียบเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในด้านอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2560). **จำนวนประชากรประจำปี**. ค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2560, จาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). **การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว**. ค้นเมื่อ 19 เมษายน 2561, จาก <http://www.tourism.go.th/assets/portals/1/files/TTS615-2558%20%282%29.pdf>
- . (2559). **โครงการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่นและชุมชนจังหวัดตรังด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**. ค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://province.mots.go.th/ewtadmin/ewt/trang/>
- กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). **การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษา :อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี**. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เจริญ ศรีอาริยะจันทร์. (2550). **การมีส่วนร่วมผู้นำท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยว เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). **การวิจัยเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ทิพย์ลิเคชั่น.

- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.
- ประเสริฐ ชาญพล และ อัมพร ปัญญา. (2561). การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาโรงพักเพื่อประชาชน ของสถานีตำรวจ สังกัดกองบังคับการภูธรจังหวัดนนทบุรี. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**, 4(3), 203 - 214 ค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/168295>
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2542). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. สาขาพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- รอนาด หมั่นเจริญ. (2551). **บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: ศึกษาเฉพาะ กรณีตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา**. รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชดา จิรธรรมกุล. (2559). **แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมในชุมชนบ้านเขาน อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต**. **วารสารกระแสนวัตกรรม**, 17(31) มกราคม - มิถุนายน 2559. ค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2561, จาก https://www.tci-thaijo.org/index.php/cultural_approach/issue/view/5510
- Chanpol, P. & Panya, A. (2019). *The Performance Evaluation of the Police Stations Development Project for People of Police Stations under Nonthaburi Provincial Police Bureau*. **Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University**, 4(3), 203 - 214. Retrieved on February 21st 2019, from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/168295> (in Thai)
- Chaybumrung, T. (2009). **The role of local administrative organizations and sustainable tourism development based on the concept of sufficiency economy**. College of Local Government Development, King Prajadhipok's Institute.

- Chirathamkul, R. (2016). *Guidelines for the development of cultural creative tourism communities in Ban Arm Village, Thalang District, Phuket Province*. **Journal of Culture Flow**, 17(31), January-June 2016, Retrieved on May 23rd 2018, from https://www.tci-thaijo.org/index.php/cultural_approach/issue/view/5510 (in Thai)
- Department of Local Administration. (2560). **Annual population**. Retrieved on May 23rd 2017, http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php
- Mancharean, R. (2008). **Community Leaders' Roles in Eco-Tourism Development: A Case Study of Ko Taew Sub-district, Mueang District, Songkhla Province**. Independent Study Report, State Degree Master of theology Local government branch Khonkaen University.
- Ministry of Tourism and Sports. (2011). **Tourist attraction management**. Retrieved on April 19th 2018, from <http://www.tourism.go.th/assets/portals/1/files/TTS615-2558%20%282%29.pdf> (in Thai)
- _____. (2016). **Project to promote the role of local leaders and provincial communities Trang for sustainable tourism management in management Sustainable tourism**. Retrieved on 21th April 2018, from <https://province.mots.go.th/ewtadmin/ewt/trang/> (in Thai)
- Riley, S. & Airey. (2003). **Sport and Tourism: Globalization, Mobility and Identity**. Burlington: Butterworth-Heinemann.
- Saowalakjinda, K. (2012). **Community Participation in Management of Tourist Attractions: A Case Study of In Buri District, Sing Buri Province**. Independent research, Master of Business Administration Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. (in Thai)
- Sriariyachan, C. (2007). **Participation of Local Leaders in Tourism Management in Bangkoknoy District, Bangkok Metropolitan Administration**. Thesis Master of Arts, Development Strategy, Phranakhon Rajabhat University. (in Thai)
- Techarintr, P. (1984). **Policies and strategies for community participation in development strategies Currently in Thailand In public participation in development**. Bangkok: Sak Sopha Printing. (in Thai)

Valaisathien, P. (1999). **Theory and principles of community development.**

Community Development Branch. Bangkok: Thammasat University. (in Thai)

Wongratana, C. (2001). **Research for learning.** Bangkok: Publication tips. (in Thai)

Yamane, T. (1967). **Statistics: An introductory analysis.** New York: Harper and Row.